

Ph.d.-projektbeskrivelse

Evaluering af beskæftigelsesindsatser for aktivitetsparate ledige - Hvad virker for hvem under hvilke omstændigheder?

Julia Salado-Rasmussen, ph.d.-studerende
Aalborg Universitet, Institut for Statskundskab
Telefonnummer 29 27 24 84 & 20 65 40 21
Lokalnummer 2767
E-mail: jsr@dps.aau.dk
Postadresse: Frederikskaj 10B, 2450 København SV

Hovedvejleder Thomas Bredgaard, lektor, ph.d.

Contents

Indledning	2
Problemformulering	2
Baggrund for projektet	2
Teori.....	3
Metode	6
Projektets bidrag.....	6
Projektets rammer.....	7
Tidsplan.....	8
Litteraturliste.....	9

Indledning

Formålet med ph.d.-projektet er at undersøge virkningen af beskæftigelsesindsatser for aktivitetsparate ledige (tidligere match gruppe 2 og 3¹). Projektet tager udgangspunkt i udvalgte beskæftigelsesindsatser i Thisted Kommune, hvor indsatserne evalueres ved brug af virkningsevaluering. Med ph.d.-projektet søges også at videreudvikle virkningsevaluering som forskningsmetode.

Hidtidige undersøgelser viser tvetydige resultater af beskæftigelsesindsatser for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere (Bredgaard 2012, s. 2, Rigsrevisionen 2010, s. 2, DORS 2012, s. 206). De tvetydige resultater kan skyldes, at indsatserne ikke har en entydig effekt, men det kan også skyldes, at de anvendte mål og metoder til at evaluere indsatserne ikke har været tilstrækkeligt velegnede. I tidligere undersøgelser evalueredes tiltagene ud fra gennemsnitlige effekter på beskæftigelsen for en generel gruppe af ledige. Beskæftigelse vil dog ofte ikke være et realistisk mål på kort sigt for gruppen af aktivitetsparate ledige, og der kan være forskelle på hvilke indsatser der virker for hvilke ledige (FCE 2011a, s. 4). Nærværende projekt vil ved brug af virkningsevaluering fokusere på den konkrete kontekst, hvor en indsats finder sted, og på de underliggende mekanismer, der formodes at få en indsats til at virke, og derved søge at afdække, hvad der virker for hvem, hvordan og under hvilke omstændigheder.

Problemformulering

Hvad virker for hvem, hvordan og under hvilke omstændigheder i beskæftigelsesindsatser for aktivitetsparate ledige?

Undersøgelsesspørgsmål:

- Hvem virkede de konkrete beskæftigelsesindsatser for og hvem virkede de ikke for? Der tages udgangspunkt i en række beskæftigelsesindsatser i Thisted Kommune for aktivitetsparate ledige, fx uddannelsestilbud, vejledning og jobformidling.
- Hvordan virker beskæftigelsesindsatserne og under hvilke omstændigheder – altså hvilke mekanismer og moderatorer er i spil?

Baggrund for projektet

Den aktive arbejdsmarkedspolitik er i dag på den politiske dagsorden såvel i dansk som i europæisk regi². Den økonomiske krise har presset udgifterne til passiv forsørgelse i vejret og statskasserne i bund. Der er derfor stor interesse for at anvende aktiv arbejdsmarkedspolitik som instrument til at få borgerne i beskæftigelse (Bredgaard 2012, s. 2)³. I Danmark var udgifterne til den aktive

---

¹ Med kontanthjælpsreformen blev der indført et nyt visitationssystem, hvor ledige opdeles i to kategorier, henholdsvis jobparate og aktivitetsparate. Jobparate er voksne over 30 år og unge med uddannelse, som vurderesparate til at komme i arbejde. Aktivitetsparate er voksne over 30 år og unge med en uddannelse, som ikke vurderesparate til at komme i arbejde (Beskæftigelsesministeriet 2013, s. 7). Det tidligere matchsystem opdelte ledige i tre kategorier efter deres muligheder for at komme i arbejde. Matchgruppe 1 omfattede arbejdsmarkedsparete ledige, matchgruppe 2 omfattede ledige som ikke umiddelbart kunne komme i arbejde, men som kunne deltage i beskæftigelsesrettede indsatser og matchgruppe 3 omfattede ledige med så alvorlige problemer, at de hverken kunne arbejde eller deltage i aktivering (DORS 2012, s. 200).

² Formålet med den aktive arbejdsmarkedspolitik er at få ledige i arbejde gennem incitamentsstrukturer og opkvalificering af deres kompetencer. I modsætning hertil er formålet med den passive arbejdsmarkedspolitik at sikre indkomstunderstøttelse (Jensen 2007, s. 117, Bredgaard 2012, s. 3).

³ Beskæftigelsespolitikken i Danmark har haft stigende politisk betydning siden 1980'erne, og ligeledes på europæisk plan (Mailand 2005, s. 3). Beskæftigelsespolitikken centrale betydning for den europæiske økonomi fremgik både af "Lissabon Strategy for Growth and Jobs" som det Europæiske Råd lancerede i 2000 og i den nye vækststrategi "Europe 2020" som blev lanceret i juni 2010 (European Council 2000, s. 9, COM 2010, s. 18).

arbejdsmarkedspolitik i 2012 på 16 mia. kr. Det svarer til ca. 1 procent af det danske bruttonationalproduktet (BNP), hvilket udgør godt 3 gange så stor en andel af BNP end gennemsnittet af OECD-landene (DORS 2012, s. 179). I lyset af de store udgifter til den aktive arbejdsmarkedspolitik, er der stor interesse for om indsatserne virker efter hensigten (Bredgaard 2012, s. 2).

Hidtidige undersøgelser har haft svært ved at give et entydigt svar på virkningen af den aktive arbejdsmarkedspolitik (Bredgaard 2012, s. 2). Det Økonomiske Råd (2012) vurderer, at der er en gunstig effekt af politikken, når der ses på bruttoledighedsniveauet på tværs af kommuner. Der er imidlertid stor forskel på, hvordan indsatserne virker afhængigt af, om de er gennemført under høj- eller lavkonjunktur og hvilken målgruppe der undersøges (s. 15). Internationale undersøgelser viser ligeledes tvetydige effekter af den aktive arbejdsmarkedspolitik, men konkluderer dog, at den kan have en positiv effekt (Martin et al 2001, s. 9, Kluve 2010, s. 915).

Den aktive beskæftigelsesindsats over for ledige med problemer ud over ledighed (matchgruppe 2 og 3) har været særligt problematiseret. Rigsrevisionens rapport fra 2010 viste, at der ikke kunne påvises nogen effekt på beskæftigelsen af aktivering af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere (s. 2)⁴. Det Økonomiske Råds (2012) undersøgelse viste derimod, at aktiveringen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har en positiv effekt (s. 206).

Udfordringen ved de eksisterende undersøgelser er, at de fokuserer på de generelle effekter af beskæftigelsesindsatser for generelle målgrupper og generelle tilbudstyper, og derved undlader at fokusere på, hvilke konkrete beskæftigelsesindsatser der virker for hvem og hvorfor de virker eller ikke virker. En anden udfordring ved de hidtidige studier er, at de kun fokuserer på om indsatsen leder til job, og det vil ofte ikke være et realistisk mål på kort sigt for aktivitetsparate ledige (FCE 2011a, s. 4).

Et forholdsvis nyt studie fra ForskningsCenter for Evaluering (FCE) (2011) anvender i stedet virkningsevaluering som metode til at undersøge indsatser for indsatsklare kontanthjælpsmodtagere. Undersøgelsen fokuserer på de mekanismer der formodes at få indsatser til at virke og på realistiske delmål, fx gennemførelse af løntilskudsjob, og kan derved vurdere hvilke indsatser der virker for hvem, også på kort sigt (FCE 2011a, s. 6ff).

Undersøgelsen fra FCE (2011) har ved brug af virkningsevaluering taget væsentlige skridt i forhold til at afdække hvad der virker for hvem, hvorfor og under hvilke omstændigheder på beskæftigelsesområdet. Der er dog behov for yderligere og mere dybdegående viden på området, særligt i forhold til beskæftigelsesindsatserne for gruppen af aktivitetsparate ledige, som har været særligt problematiseret i hidtidige undersøgelser, og i forhold til at videreudvikle virkningsevaluering som forskningsmetode.

Teori

I indværende afsnit redegøres kort for evalueringsteorien med hovedfokus på virkningsevaluering, som danner grundlag for ph.d.-projektet.

Begrebet "evaluering" blev af Michael Scriven, en af grundlæggerne af begrebet, defineret i publikationen fra 1967 som: "*judging the worth or merit of something*" (Fitzpatrick 2004, s. 5). På trods af at der ikke er nogen formel enighed om begrebet "evaluering", er denne definition på linje med flere andre fremtrædende evaluators definitioner (fx Michael Quinn Patton 2008, s. 5, Fitzpatrick 2004). I den danske evalueringslitteratur anvendes Evert Vedungs (1998) definition ofte: "*Careful retrospective*

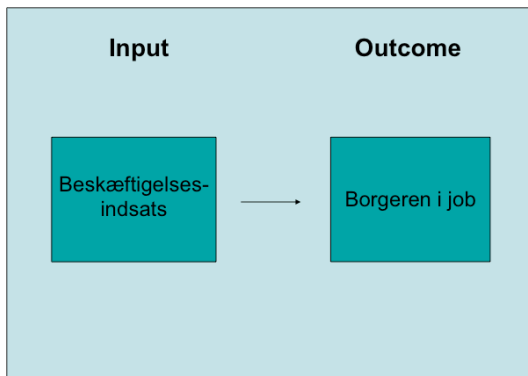
⁴ Undersøgelsen tager dog ikke højde for den såkaldte motivationseffekt og sorteringseffekt. Motivationseffekten betyder at ledige søger job umiddelbart inden de skal i aktivering og derfor ikke kommer i aktivering. Sorteringseffekten betyder at ledige fravælger at søge om fx kontanthjælp fordi de ikke ønsker at være underlagt krav om aktivering (Rigsrevisionen 2010, s. 2).

assessment of the merit, worth, and value of administration, output, and outcome of government interventions, which is intended to play a role in future, practical action situations” (Vedung 1997, s. 3).

Evalueringer kan kategoriseres efter de grundlæggende antagelser, som de bygger på – også kaldet paradigmer. Der findes mange bud på typologier over evalueringsparadigmer, men overordnet kan der karakteriseres to modpoler. Et kvantitativt paradigme som tager udgangspunkt i en deduktiv metode med hypotesetestning og kvantitative data, og et kvalitativt paradigme, der tager udgangspunkt i induktiv metode med casestudier og kvalitative data (Hansen 2003, s. 20). Det kvantitative paradigme knytter sig til positivisme, mens det kvalitative paradigme knytter sig til hermeneutik og socialkonstruktivisme.

Evalueringer kan også kategoriseres i modeller efter de organiserende principper i evalueringen. Hanne Foss Hansen (2003) opstiller seks evalueringsmodeller: Resultatmodeller, procesmodeller, systemmodeller, økonomiske modeller, aktørmodeller og programteoretiske modeller (Hansen 2003, s. 70). Resultatmodellen kan underopdeles i henholdsvis målpfyldelsesevaluering og effektevaluering. Jeg vil gå i dybden med at beskrive effektevaluering, da virkningsevaluering placerer sig inden for denne kategori. Effektevaluering tager afsæt i det positivistiske evalueringsparadigme, og evaluators arbejde ses som en slags social ingeniørkunst, hvor evaluators rolle er den neutrale observatør og målsætningen er at afdække en objektiv sandhed (Hansen 2003, s. 24f).

Hovedfokus i effektevaluering er at vurdere om en indsats leder til det ønskede resultat. Det handler derved om at undersøge et årsags-virkningsforhold mellem indsats og resultat også kaldet *kausalitet*. Kausaliteten i sin mest simple form er ”hvis a, så b” (Dahler-Larsen og Krogstrup 2003, s. 97, Dahler-Larsen 2003, s. 100). En simpel programteori inden for effektevaluering for en beskæftigelsesindsats kunne se således ud:

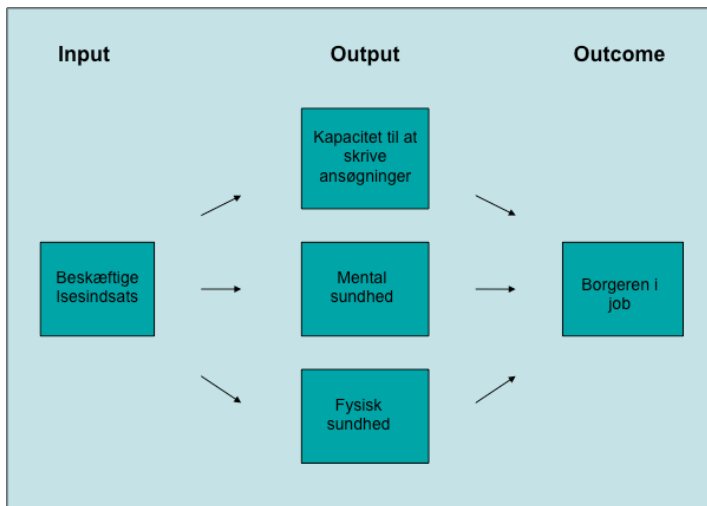
Kausaliteten mellem kasserne er imidlertid ikke direkte observerbar, og evaluator må derfor indirekte slutte sig til den (Dahler-Larsen 2003, s. 73, 100). Metoden til at undersøge denne kausalitet er i den klassiske effektmåling eksperimentelle- og quasi-eksperimentelle design, hvor man undersøger variansen i output (Dahler-Larsen 2003, s.101). Disse evalueringer baseres på randomiserede kontrollerede eksperimenter (RCT), hvor der typisk anvendes en kontrolgruppe og en indsatsgruppe (Krogstrup 2003, s. 62).

RCT ses inden for nogle forskningsfelter som ”the golden standard” og er eksempelvis fremtrædende inden for medicinsk forskning. Derimod er RCT mindre fremtrædende inden for undersøgelser på det sociale område (Krogstrup 2003, s. 62, Bredgaard 2012, s. 2). Det skyldes blandt andet, at det ofte er svært at opstille identiske grupper af brugere til at vurdere indsatsen på, og at det kan være svært at isolere indsatsen fra andre forhold, der kan påvirke brugerne. Derudover kan det være etisk uforvarsligt eller i strid med gældende lovgivning kun at tilbyde en indsats til én gruppe.

Effektevalueringer kan være velegnede til at evaluere outcome af en beskæftigelsesindsats, men kan derimod ikke forklare, hvorfor indsatsen virker (Bredgaard 2012, s. 13). Det skyldes at effektevaluering efterlader relationen mellem indsats og outcome som en ”black box” (Bredgaard 2012, s. 2; Dahler-Larsen 2003, s. 102). Effektevaluering er derudover kritiseret for overfokusering på kvantitative målinger og indikatorer som er urealistiske i forhold til indsatsen, og det er derfor en grundlæggende præmis, at man kun skal vælge effektvariable, hvis man faktisk formoder indsatsen kan påvirke dem (Dahler-Larsen 2003, s. 64, 98). Derudover kan dataindsamlinger, som alene frembringer den

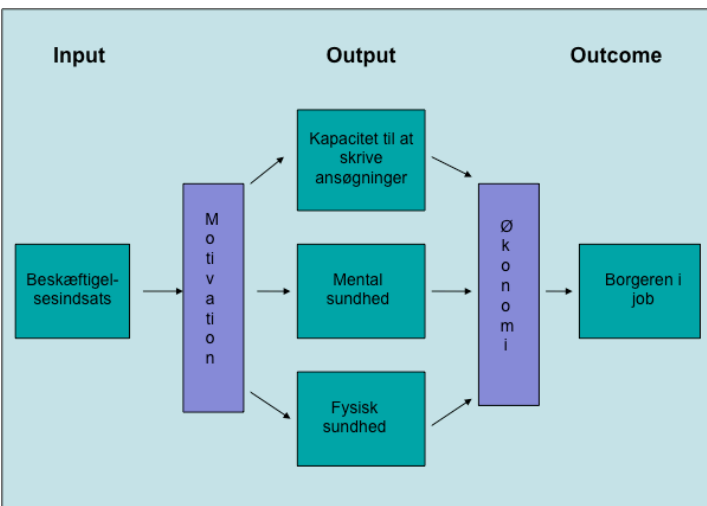
gennemsnitlige effekt, dække over store variationer i effekten i forskellige kontekster (Dahler-Larsen & Krogstrup 2001, s. 153, Bredgaard 2012, s. 2).

Ray Pawson og Nick Tilley (1997) introducerer med deres begreb *realistic evaluation*⁵ et alternativ til det quasi-eksperimentielle design (Krogstrup 2003, s. 73). Begrebet er sidenhen blevet oversat til virkningsevaluering af Peter Dahler-Larsen (Krogstrup 2003, s. 76)⁶. I modsætning til den klassiske effektevaluering, der primært fokuserer på variansen i outcome, fokuserer virkningsevaluering også på processen og søger at forklare kausalitetsforholdet mellem indsats og outcome og derved åbne "the black box" (Dahler-Larsen 2003, s. 101). Derved søger Pawson og Tilley (1997) at sætte fokus på adfærd i en programteoretisk kontekst. Effekten af en indsats beskrives som værende betinget af den kontekst, som indsatsen gennemføres i, fx hvilke sociale normer, værdier og regler, som er gældende (Pawson og Tilley 1997, s. 70). Sammenhængen beskrives således: *outcome = mechanism + context*.

En indsats virker (skaber outcome), hvis den introducerer de rette ideer og muligheder (mekanismer) for aktører i de rette sociale og kulturelle omstændigheder (kontekst). Det er altså afgørende for en evaluering, at man via hypoteser og analysedesignet undersøger kontekstbetingelsernes betydning for de mekanismer, som skal skabe forandring (Pawson og Tilley 1997, s. 56). Inden for beskæftigelsesområdet kunne mekanismerne være fx mental og fysisk sundhed.

Med fokus på processen lægges der i virkningsevaluering også vægt på sammenhængen mellem variable. Her kan begrebet moderatorer være med til at forklare styrkeforholdet mellem variablene. Fx hvorfor en indsats virker godt for nogen og mindre godt for andre (Dahler-Larsen 2003, s. 104). Moderatorerne kunne være fx den lediges motivation for at søge arbejde eller den økonomiske situation.

I modsætning til effektevaluering kan virkningsevaluering med sit fokus på at evaluere processen åbne "the black box". Dermed får evaluatoren mulighed for at vurdere om en indsats' manglende effekt skyldes en teorifejl eller en

implementeringsfejl og har derved forudsætninger for at give anbefalinger til forbedringer af

⁵ Pawson & Tilley (1997) virkningsevaluering trækker på kritisk realisme (s.55). Kritisk realisme tager udgangspunkt i, at der eksisterer en virkelighed uafhængigt af observatøren i modsætning til socialkonstruktivismen, som ser verden som en social konstruktion (Fuglsang mfl. 2004, s. 146). Samtidig lægger den kritiske realisme afstand til positivismens deduktive tilgang og antagelsen om en enhedsvidenskab, som ikke anerkender behovet for en særlig tilgang til det samfundsvidenskabelige genstandsfelt (Fuglsang mfl. 2004, s. 74, s. 146). Med udgangspunkt i kritisk realisme kritiserer Pawson & Tilley (1997) derved den social konstruktivistiske tilgang for at lægge for meget vægt på konteksten, hvilket resulterer i at de ikke kan generalisere fra en kontekst til en anden, og den positivistiske tilgang for at glemme konteksten (s. 22).

⁶ Virkningsevaluering bygger videre på "theory-based evaluation" (Dahler-Larsen 2003, s. 96).

programmet (Dahler-Larsen 2003, s. 109). Virkningsevaluering kan derfor både have et summativt og et formativt sigte (Krogstrup 2003, s. 76).

Metode

I samarbejde med Thisted Kommune udvælges en række beskæftigelsesprojekter, som ønskes evalueret, og ph.d.-projektets undersøgelsesspørgsmål tilpasses projekterne. Projekterne afgrænses i tid og sted, og målgruppen for evalueringerne afgrænses til ledige med problemer udover ledighed, dvs. aktivitetsparate ledige.

Der udarbejdes i samarbejde med Thisted Kommune en programteori for hvert beskæftigelsesprojekt. Programteoriene opstilles på baggrund af kommunens officielle dokumenter om indsatsen og dens formål, dialog med medarbejdere i kommunen og fagfolk og teori og forskning om beskæftigelsesindsatser. Derudover kan der gennemføres observationer af indsatsen og interview med borgere. Inddragelsen af interessenter skal sikre at programteorien og de effektmål der vælges hænger sammen med filosofien bag den beskæftigelsesindsats som evalueres. Derudover sikrer inddragelsen, at der tages højde for alle relevante forestillinger om, hvorfor indsatsen virker.

Programteorien opstilles i et flow chart, som grafisk viser, hvordan beskæftigelsesindsatsen formodes at virke fra indsats til resultat. Med udgangspunkt i programteorien evalueres hvert trin i beskæftigelsesindsatsen. Hvilke metoder der skal anvendes til at evaluere hvert trin afhænger af beskæftigelsesindsatsens karakter. Det bedste resultat fås typisk gennem en kombination af kvalitative og kvantitative metoder (Rieper 2004, s. 217). Overordnet anvendes en metode bestående af fire elementer:

- *Dokumentanalyse og interview med fagpersonalet* om indsatsen. Formålet er at afdække om indsatsen er implementeret som foreskrevet i programteorien. Der anvendes fx journalgennemgang.
- *Interview med deltagere i beskæftigelsesindsatserne*, som skal afdække deltagernes opfattelse af forløbet og de konkrete aktiviteter. Centrale spørgsmål vil være, om de ledige vurderer at deres beskæftigelsesmuligheder er forbedret, fx personlige forudsætninger som selvtillid og arbejdsmotivation, og hvordan de vurderer kvaliteten og indholdet i de forskellige aktiviteter, fx støtte til kurser i udformning af ansøgninger, virksomhedsbesøg eller individuelle handleplaner.
- *Progressionsmålinger*, som løbende skal afdække deltagernes kompetencer i forhold til en række parametre for arbejdsmarkedsparathed. Fx Sociale kompetencer og fysisk og psykisk helbred.
- *Registerdata om effekten af beskæftigelsesindsatserne*, altså om de ledige er kommet i arbejde. Der anvendes registerdata fra arbejdsmarkedsstyrelsen (DREAM). Relevansen af dette element afhænger dog af indsatsen, og om det faktisk kan forventes at indsatsen alene kan lede til beskæftigelse.

Projektets bidrag

Ph.d.-projektet vil give viden om, hvordan konkrete beskæftigelsesindsatser for aktivitetsparate ledige har virket i Thisted Kommune. Virkningsevalueringerne vil søge at svare på, hvem indsatserne har virket for, hvordan og under hvilke omstændigheder, og på den baggrund give kommunen dybdegående viden til prioritering og videreudvikling af indsatserne. Projektet vil ligeledes give viden om, hvordan Thisted Kommune fremover kan arbejde med at evaluere sine indsatser, herunder hvornår virkningsevaluering er den bedste tilgang.

Ph.d.-projektet vil derudover bidrage til dansk og international forskning i aktiv arbejdsmarkedspolitik. Med virkningsevalueringens fokus på kontekst og mekanismer vil projektet kunne forklare, hvorfor en

indsats virker, og dermed være et nyttigt supplement til den eksisterende forskning i aktiv arbejdsmarkedspolitik, som overvejende bygger på en kvantitativ eksperimentel tilgang. På baggrund af projektets virkningsevalueringer kan der ses på tværs af indsatserne, akkumuleres viden og opstilles forklaringsmodeller, som kan videreudvikle virkningsevaluering som forskningsmetode⁷.

Projektets rammer

Ph.d.-projektet er sam-finansieret af Thisted Kommune og Aalborg Universitet, og er en del af samarbejdet i Velfærdslaboratoriet. Projektet er tilknyttet Center for Arbejdsmarkedsforskning (CARMA) og ForskningsCenter for Evaluering (FCE) på Aalborg Universitet, Institut for Statskundskab. Projektet løber fra 1. maj 2013 til 30. april 2016.

Projektets styregruppe består af følgende medlemmer:

- Julia Salado-Rasmussen, ph.d.-stipendiat, Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet
- Thomas Bredgaard, lektor, ph.d., hovedvejleder, Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet
- Jesper Hosbond Jensen beskæftigelses-, social- og sundhedsdirektør, Thisted Kommune
- Line Hyldgaard AC-medarbejder fra Beskæftigelses-, Social og Sundhedsforvaltningen, Thisted Kommune.

---

⁷ Mekanismer kan godt overføres til andre indsatser, hvis de dybereliggende forklaringer på, hvorfor noget virker for nogen, er afdækket (FCE 2011a, s. 28). Generaliserbarheden afhænger derved af, hvorvidt den genstand eller population der undersøges adskiller sig fra den der generaliseres til (Neuman 2000, s. 172).

Tidsplan

Periode	Aktivitet
Forår 2013	Projektbeskrivelse og ph.d.-plan
Efterår 2013	Litteraturstudie af teorier og undersøgelser om beskæftigelsesindsatser Udvælge beskæftigelsesprojekter i samarbejde med Thisted Kommune Ph.d.-kurser 10 ECTS-point Undervisning og formidling 150 timer Workshop med Thisted Kommune (præsentation og feedback på foreløbige resultater) Styregruppemøde Første artikel
Forår 2014	Ph.d.-kurser 10 ECTS-point Undervisning og formidling 150 timer Litteraturstudie af teorier og undersøgelser om beskæftigelsesindsatser Opstille programteorier for indsatser Teste programteorier Styregruppemøde Anden artikel
Efterår 2014	Udlandsophold ca. 3 måneder Udarbejdelse af forskningsartikel Workshop med Thisted Kommune (præsentation og feedback på foreløbige resultater) Styregruppemøde Tredje artikel
Forår 2015	Ph.d.-kurser 10 ECTS-point Undervisning og formidling 150 timer Opstille programteorier for sagsforløb Teste programteorier Styregruppemøde
Efterår 2015	Analyse og rapportskrivning Undervisning og formidling 150 timer Styregruppemøde Fjerde artikel
Forår 2016	Sammenfattende redegørelse færdiggøres

Litteraturliste

Beskæftigelsesministeriet (2013): *Aftale om en reform af kontanthjælpssystemet – flere i uddannelse og job*, Aftale mellem Regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) og Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance, 18. april 2013.
http://bm.dk/~media/BEM/Files/Dokumenter/Pressemeddelelser/2013/Kontanthjaelp_april/Aftale_tekst_kontanthjaelpsreform%20pdf.ashx (hentet 25. juli 2013).

Bredgaard, Thomas (2012, ikke publiceret endnu): *Evaluating Active Labor Markets Policies: What works?* CARMA-CCWS konference 1-2. November 2012.

Dahler-Larsen, Peter og Kathrine Krogstrup, Hanne (red) (2001): *Tendenser i evaluering*, 4. Oplag, 2005, Syddansk Universitetsforlag.

Dahler-Larsen, Peter og Kathrine Krogstrup, Hanne (2003): *Nye Veje i Evaluering*, 1. udgave, 3. oplag 2006, Academica.

Det Økonomiske Råd (DORS) (2012): *Dansk Økonomi, Efterår 2012, Konjunkturvurdering, Arbejdsmarkedspolitik i høj- og lavkonjunktur*.

Fitzpatrick, Jody L.; Sanders, James R. og Worthen, Blaine R. (2004): *Program Evaluation, Alternative Approaches and practical Guidelines*, Third Edition, Pearson Education, Inc.

ForskningsCenter for Evaluering; NewInsight (2011a): *Hvad virker i aktiveringsindsatsen?* Af Thomas Bredgaard, Hans Henrik Jørgensen, Rasmus Madsen, Maria Rye Dahl & Charlotte Hansen, udarbejdet for Beskæftigelsesregion Nordjylland.

ForskningsCenter for Evaluering; NewInsight (2011b): *Håndbog I virkningsevaluering – inden for beskæftigelsesområdet*, Udarbejdet for Beskæftigelsesregion Nordjylland.

Fuglsang, Lars; Olsen, Poul Bitsch (red.) 2004: *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne – På tværs af fagkulturer og paradigmer*, Roskilde Universitetsforlag.

European Commission (COM) (2010): *Communication from the Commission, Europe 2020 - a strategy for smart, sustainable and inclusive growth*.

European Council (2000): *Presidency conclusions, Lisbon European Council, 23 and 24 March 2000*.

Hansen, Hanne Foss (2003): *Evaluering i staten - kontrol, læring eller forandring*, 1. udgave, Samfundslitteratur.

Jensen, Carsten Strøby (2007): *Arbejdsmarkedsrelationer i Danmark – fra konfliktbaseret konsensus til konsensusbaseret konflikt*, Jurist og Økonomforbundets Forlag.

Kluge, Jochen (2010): *The effectiveness of European active labor market programs*, in Labour Economics 17 (2010), s. 904–918.

Krogstrup, Hanne Kathrine (2003): *Evalueringmodeller*, Hans Reitzels Forlag.

Neuman, W. Lawrence. (2000): *Social Research Methods - Qualitative and quantitative approaches*, Allyn & Bcon, Needham Heights, MA.

Mailand, Mikkel (2005): *Den europæiske beskæftigelsesstrategi – hvorfor påvirker den nogle medlemsstater mere end andre?* I Økonomi & Politik nr. 4, 2005.

Martin, John P. & Grubb, David (2001): *What works and for whom: A review of OECD countries' experiences with active labour market policies*, in Swedish Economic Policy Review 8 (2001), s. 9-56.

Patton, Michael Quinn (2008): *Utilization Focused Evaluation*, 4th Edition, SAGE.

Pawson, Ray; Tilley, Nick (1997): *Realistic Evaluation*, SAGE.

Rieper, Olaf (2004): *Håndbog i evaluering – metoder til at dokumentere og vurdere process og effekt af offentlige indsatser*, AKF.

Rigsrevisionen (2010): *Beretning til Statsrevisorerne om effekten af aktivering af ikke-arbejdsmarkedsparede kontant-hjælpsmodtagere*.

Vedung, Evert (1997): *Public policy and program evaluation*, first paperback printing 2000, Transaction Publishers, New Brunswick, New Jersey.